

Kalem Klavyeye Karşı

Kalem, Kâğıt, El Yazısı...

Modası Geçmiş Alışkanlıklar mı?

Akıllı telefonlar, tabletler hatta dijital asistanlar yazı yazma alışkanlıklarımızı kökten değiştirmeye aday teknolojiler. Ancak elle yazı yazmak modası hiç geçmeyecek bir alışkanlık olabilir. Çünkü araştırmalar daha etkili öğrenmenin sırrının elle yazmak olduğunu gösteriyor.

Ala

Son yıllarda teknoloji alanındaki gelişmeler nedeniyle genellikle kalemle değil klavye ile yazı yazmaya başladık. Alışveriş listelerini ve hatırlatma notlarını telefonumuzdaki uygulamalarda tutuyor, dersler sırasında notlarımızı dizüstü bilgisayarımıza ya da tabletlerimize kaydediyoruz. Hatta bazı ülkeler okullarda el yazısı kullanılması zorunluluğunu kaldırıp öğrencilerin klavyeyle yazı yazma yeteneklerinin geliştirilmesine odaklanmayı düşünüyor. Finlandiya bu düşüncüyü hayata geçirmeye karar veren ilk ülke. Ancak yapılan araştırmalar öğrenme sürecinde elle yazı yazmanın klavyeyle yazmaya kı-

yasla daha etkili olduğunu gösteriyor. Aslında elle yazı yazmak klavyeyle yazmaya kıyasla daha zor ve yavaş bir süreç. Bu nedenle dinlediğimiz şeyi klavyede nerdeyse kelimesi kelimesine yazıya dökülebilirken, elle yazdığımızda bilişsel bir süzgeçten geçirip önemli kısımları yazıyoruz. Bu durum elle yazmanın en önemli avantajlarından biri, çünkü bilginin yazıya geçirilmeden önce beyinde işlenmesini gerektiriyor. Bu da elle kâğıda aktarılan bilgilerin hafızada daha kalıcı olmasını sağlıyor. Ayrıca araştırmalar elle yazarak not olan öğrencilerin öğrendiklerini yorumlama konusunda da daha başarılı olduğunu gösteriyor.

El yazısı ile yazmanın tek avantajı sadece duyduklarımızı yorumlamayı ve özetlemeyi teşvik etmesi değil. Elle yazmak ile klavyede yazmak arasında, beyindeki etkileri açısından belirgin farklılıklar var. Elle yazı yazmak bilişsel ve motor becerilerin birlikte kullanıldığı bir eylem. Klavyeyle yazı yazmaktan farklı olarak, bu süreçte belli bir grafik şekli olan harflerin düzgün şekilde yazılması gerekiyor. Algılama ve uygulama süreçlerini bir araya getiren bu durum beyinde güçlü nörolojik bağlantılar kurulmasını sağlıyor. Dolayısıyla elle yazılan bilgiler beyinde daha kalıcı oluyor.

Yazı yazma alışkanlıkları dil gelişimi ve okuma becerileri üzerinde de etkili. Bu etkilerin özellikle de okuma yazmayı yeni öğrenen çocuklar açısından değerlendirilmesi hayli önemli. Elle yazı yazma becerisini kazanmanın zorluğu düşünüldüğünde, dijital cihazlar kullanarak yazı yazmanın çocuklar için çok daha kolay olacağı ve dolayısıyla okuma ve yazma becerilerini olumlu yönde etkileyeceği düşünülebilir. Ancak algılama ve uygulama süreçlerinin birlikte gerçekleşmesinin görsel algılama yeteneğini geliştirdiğini ve okuma becerisini olumlu yönde etkilediğini gösteren araştırmalar var.

Elle yazı yazmanın okuma sürecindeki olumlu etkisinin harflerin tanınmasını kolaylaştırmasıyla bağlantılı olduğu düşünülüyor. Çünkü aynı harfin birden fazla yazım şekli olabildiği gibi şekilleri birbirine benzeyen harfler de var. Bu nedenle bir harfin doğru ve hızlı bir şekilde tanınması okumayı kolaylaştırıyor. Beyin görüntüleme yöntemleri kullanılarak yapılan

araştırmalar, harfleri elle yazarken yapılan hareketlerin ve ortaya çıkan şekillerin beyinde kaydedilmesinden ve bu mekanizmaların birbiriyle ilişkilendirilmesinden sorumlu bölgelerin daha aktif olduğunu gösteriyor. Bu hem yeni yazı karakterlerinin öğrenilmesini hem de daha önce öğrenilmiş olan karakterlerin okuma esnasında tanınmasını kolaylaştırıyor.

El yazısının beyinde daha güçlü bağlantılar oluşturmasının nedenlerinden biri de elle yazı yazarken dikkatimizin tamamen yazdığımız şeye odaklanması. Klavyeyle yazı yazarken ise dikkatin odaklanması gereken iki farklı nokta var. Parmakların üzerinde hareket ettiği klavye ve yazıların görüldüğü ekran. Elle yazı yazdığımızda ise dikkatimiz sadece belirli bir noktaya, kalemin ucuna odaklanıyor.

Yazı yazmak insanlar için duygularını ve düşüncelerini ifade etmenin, anılarını ve bilgilerini kaydetmenin en etkili yollarından biri. Hangi yazma yöntemini tercih edeceğimizi farklı faktörler etkileyebiliyor. Kolaylık, ulaşılabilirlik, zaman tasarrufu teknolojinin getirdiği en büyük avantajlar. Ancak bilişsel yeteneklerimiz üzerindeki olumlu etkileri düşünüldüğünde, elle yazı yazmaktan tamamen vazgeçmenin doğru olmadığı söylenebilir.

Kaynaklar

- Mueller, P. A., Oppenheimer, D. M., "The Pen is Mightier Than the Keyboard: Advantages of Longhand Over Laptop Note Taking", *Psychological Science*, Cilt 25, Sayı 6, s. 1159-1168, 2014.
- Mangen, A., Velay, J.-L., "Digitizing literacy: reflections on the haptics of writing", *Advances in Haptics*, s. 385-402, 2010.
- Longcamp, M. ve ark., "Learning through hand- or typewriting influences visual recognition of new graphic shapes: behavioral and functional imaging evidence", *Journal of Cognitive Neuroscience*, Cilt 20, Sayı 5, s. 802-815, 2008.

